

שהוא פנחס, קנא על הברית, צריך לחדש דברים רבים בה, שהרי הפרשה פתובה בתורה על שמו, שעליו נאמר (מלכים א-יט) קנא קנאתי, שתי קנאות. אחת בשד"י שלמעלה, והשנית בשד"י שלמטה. ולכן עשה שתי שבועות (בשני לא לא) (בפעמים) בשתיהן, ופעמים לא לא.

אבל רבי יהודה אמר, מי שרואה קשת בגונים מאירים, צריך לברך ברוך זוכר הברית. ובגלות, שאינה מאירה בגוניה פראוי, ולא עוד, אלא שלפעמים מאירה מעט ולפעמים לא מאירה בכלל, לפעמים נראית בשלמות ולפעמים לא. שקשת רומזת גוניה לזכיות הפהנים ליום וישראלים כשהם יפים, שהקשת מאירה בגוניה שהם שלשה.

קום אתה רבי יוסי הגלילי ואמר, שהרי דברים יפים אמרת בחבור הראשון, שקשת לא באה אלא להגן על העולם. למלך, שבכל זמן שבנו חוטא והמלך רואה את המלכה, מסתלק רגז בנו, שפתוב (בראשית ט) וראיתה לזכר ברית עולם. ולכן לא נראית קשת אלא להגן על העולם. ולא נגלית אלא בלבוש נכבד של מלכות, ובשעה שיש צדיק בארץ, הוא הברית, להעמיד ברית.

וכי בגלות התרחק הקדוש ברוך הוא מהמלכה? ואיך המלכה התלבשה לבושי מלכות בגלות? לא. אבל בגלות לבושה של קדרות, והיא אומרת, (שיר השירים א) אל תראני שאני שחרחרת. אלא ודאי אותה קשת שנגלית בגלות אינה אלא מטטרו"ן, שנקרא שד"י, והוא עבדו זקן ביתו ששולט בכל אשר לו (בגלות), ובניו נקראים עבדי הקדוש ברוך הוא. ובני המלכה בנים, ומשום זה אם פננים אם פעבדים.

ובשחרב בית המקדש, פרשה שעבדים חפו ראשם ונדלדלו אנשי מעשה. ודאי אנשי מעשה

צריך לחדתא מלין סגיאין ביה, דהאי פרשתא כתיבא באורייתא על שמייה, דעליה אתמר (מלכים א יט) קנא קנאתי, תרי קנאות, חד בשד"י דלעילא, ותנינא בשד"י דלתתא, ובגין דא עביד תרין שבועות (נ"א בתרין לא) (כ"א בתרין זמנין) בתרווייהו, ותרין זמנין לא לא.

אבל רבי יהודה אמר, מאן דחמי קשת בגונוני נהירין, צריך לברכא ברוך זוכר הברית. ובגלותא דלאו איהו נהיר בגונוני כדקא יאות, ולא עוד אלא דלזמנין נהיר זעיר, וזמנין לא נהיר כלל, זמנין אתחזי בשלימו, וזמנין לאו. דקשת קא רמיז גונוני, לזכוון דכהנים ליום וישראלים, כד אינון שפירין, דנהיר קשת בגונוני דאינון תלת.

קום אנת רבי יוסי הגלילי, ואימא, דהא מלין שפירין קאמרת בחבורה קדמאה, דקשת לא אתיא אלא לאגנא על עלמא. למלכא, דבכל זמנא דבריה חב, ומלכא חזי למטרוניתא, סליק רוגזא דבריה, דכתיב, (בראשית ט) וראיתה לזכור ברית עולם. ועל דא לא אתחזי קשת, אלא לאגנא על עלמא. ולא אתגלגא, אלא בלבוש זקן דמלכו, ובשעתא דאית צדיק בארעא, איהו ברית. למיקם ברית.

וכי בגלותא, קדשא בריך הוא אתרחק ממטרוניתא, ואיך מטרוניתא אתלבשת לבושי מלכותא בגלותא (כ"א ל"ג לא) לא. אבל בגלותא, לבושה דקדרות, ואיהו אמרת (שיר השירים א) אל תראני שאני שחרחרת. אלא ודאי ההוא קשת דאתגלגיא בגלותא, לאו איהו אלא מטטרו"ן, דאתקרי שד"י ואיהו (בראשית כד) עבדו זקן ביתו, דשליט בכל דיליה (בגלותא), ובנוי, אתקריאו עבדים דקודשא בריך הוא. ובני מטרוניתא בנים, ובגין דא, אם פננים אם פעבדים.

ובזמנא דאתחב בי מקדשא, אוקמוה דעבדים חפו ביתו ששולט בכל אשר לו (בגלות), ובניו נקראים עבדי הקדוש ברוך הוא. ובני המלכה בנים, ומשום זה אם פננים אם פעבדים.

ובשחרב בית המקדש, פרשה שעבדים חפו ראשם ונדלדלו אנשי מעשה. ודאי אנשי מעשה